

PŘÍKAZY (MODY) V ZÁVAZNÉM STANOVISKU EIA PRO ZÁMĚRY SJEZDOVÝCH TRATÍ A LYŽAŘSKÝCH AREÁLŮ¹

Mgr. Václav Brabec, MPA²

1. Úvod

Sjezdové lyžování patří mezi globálně velmi populární sportovní aktivity, a to jak na rekreační úrovni, tak na úrovni vrcholové. Národní sportovní agentura „jako ústřední správní úřad ve věcech podpory sportu, turistiky a sportovní reprezentace státu“³ v reakci na dlouhotrvající diskuse o možnostech financování českého sportu představila průzkum, který se zabývá vícekritériální analýzou popularity sportovních aktivit a lze z něj vyvodit, že lyžování „kraluje“ v atraktivitě mezi zimními sporty.⁴ Nemělo by však zůstat bez naší pozornosti, že v souvislosti se změnou klimatu se lyžařské areály, jako místa, kde se tato sportovní aktivita zpravidla realizuje, potýkají stále častěji s nedostatkem sněhu, případně s redukcí doby trvání lyžařské sezóny v důsledku nedostatku sněhu nebo nevhodných sněhových podmínek.⁵ „V budoucnosti ovlivní naši krajinu i hospodářství (energetiku, cestovní ruch) projektovaný nárůst teploty vzduchu v zimním období. Ten totiž ovlivní i charakter zimních srážek. Regionální klimatické modely v případě scénáře RCP8.5 počítají s nárůstem teploty vzduchu v zimní části roku až o pět stupňů Celsia. To by v našich podmínkách mimo jiné výrazně ovlivnilo lyžařskou sezónu, jelikož by sníh rychle odtával nebo by větší díl srážek přicházel v podobě deště a nikoliv sněžení.“⁶ Přesto se však v České republice nepřestávají budovat a rozšiřovat lyžařské areály, a to i navzdory tomu, že nedostatek sněhu jim bude nepochybně v budoucnu komplikovat jejich provoz. V rámci výzkumného projektu Monitoring krajiny⁷ byl zpracován mapový přehled zachycující nárůst a rozvoj lyžařských areálů v České republice za období let 1960

¹ Výzkum byl podpořen Grantovou agenturou Univerzity Karlovy (projekt č. 410225 – Nástroje právní regulace sportu ve zvláště chráněných územích).

² Autor je interním doktorandem na Katedře práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

³ Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

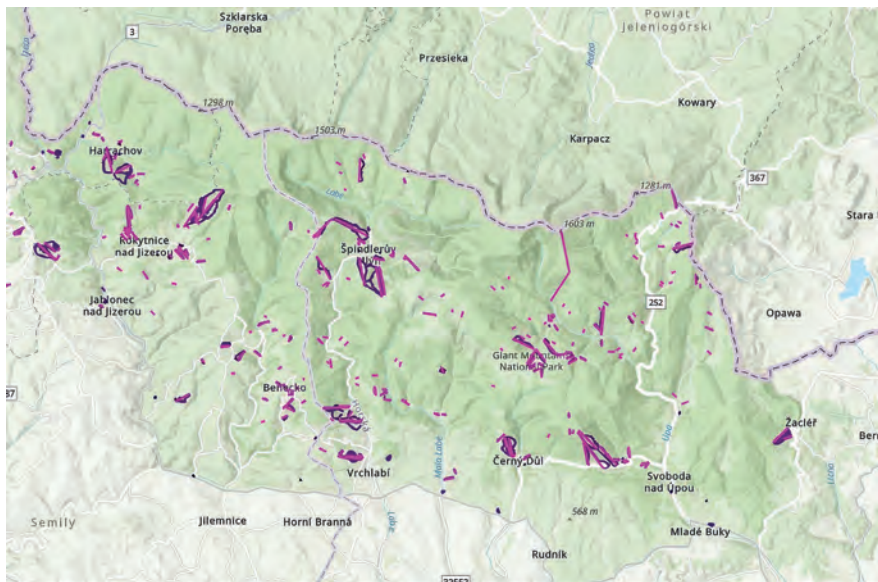
⁴ AGENTURA, Národní sportovní. Tisková zpráva: Výzkum míry popularity sportu v ČR. In: *Národní sportovní agentura* [online]. 12. 1. 2021 [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: <https://nsa.gov.cz/vysledky-vyzkumu-miry-popularity-sportu-v-ceske-republice-2020/>

⁵ „Nejhorší sezona v historii.“ Skiareály kvůli vytátým místům zkracovaly sjezdovky, jiné už ukončily provoz. In: *iROZHLAS* [online]. 25. 2. 2024 [cit. 26.02.2024]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nejhorshi-sezona-v-historii-skiarealy-kvuli-vytatym-mistum-zkracovaly-sjezdovky_2402251958_mst

⁶ MAREK, Michal V., ed. *Klimatická změna: příčiny, dopady a adaptace = Climate change – causes, impacts and adaptations*. Praha: Academia, 2022, s. 102.

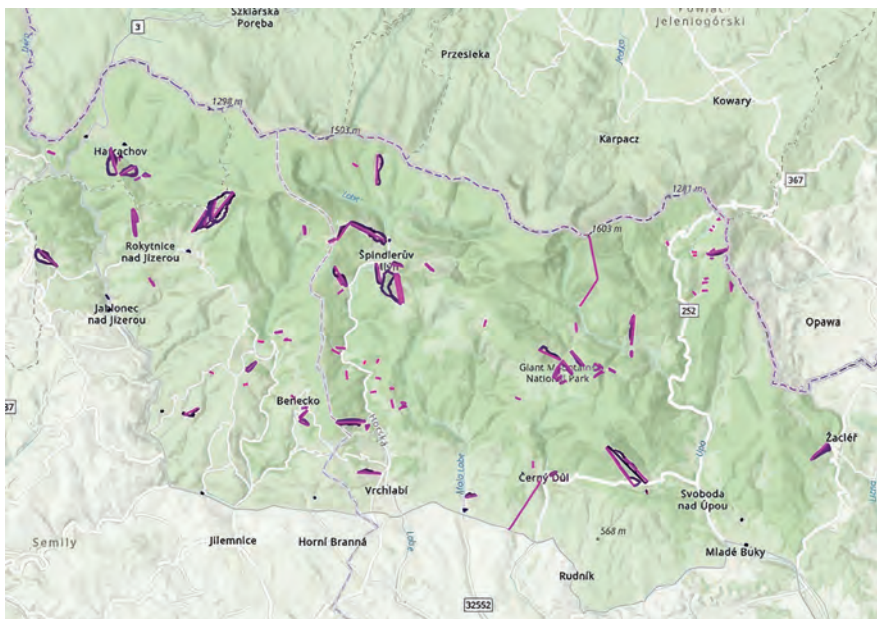
⁷ *monitoringkrajiny.cz – Monitoring krajiny* [online] [cit. 27.12.2023]. Dostupné z: <https://www.monitoringkrajiny.cz/>

až 2020. Konkrétní změny v uvažování nad managementem a přístupem k ochraně přírody na území Krkonošského národního parku ve vztahu k cestovnímu ruchu a sportovním aktivitám, pak také detailně ilustruje Matěj Moravanský ve své diplomové práci.⁸

Obrázek 1: Zobrazení liniových prvků rekreace a ploch rekreace v roce 2020, zdroj: <https://experience.arcgis.com/experience/b948109ec019412882a4734c8303bbce/>

⁸ MORAVANSKÝ, Matěj. *Půlstoletí vynalézání hor (1960–2010)*. 2023, diplomová práce, Univerzita Karlova.

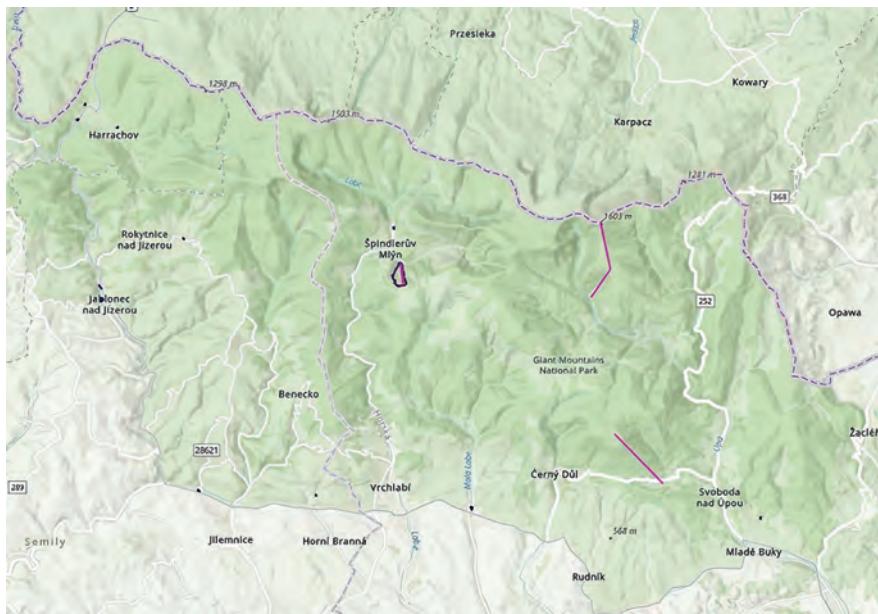

Obrázek 2: Zobrazení liniových prvků rekreace a ploch rekreace v roce 1990, zdroj: <https://experience.arcgis.com/experience/b948109ec019412882a4734c8303bbce/>

Budování a rozšiřování lyžařských areálů s sebou přináší i další potencionální zátěže pro území. Lyžařské areály a sjezdové tratě jsou zpravidla umísťovány do hornatých partií České republiky, které jsou často předmětem zvláštní územní ochrany přírody a krajiny a nejčastěji se jedná o lesní pozemky. Zřizování nových sjezdových tratí tak nutně znamená i zásah do lesních porostů. V důsledku realizace těchto záměrů dochází k deforestaci v těch ekologicky nejvzácnějších oblastech našeho státu, a to bez ohledu, jak důležitý nástroj v rámci boje s klimatickou změnou lesní ekosystémy představují. Kontroverzi také budí zásahy do krajinného rázu, energetická náročnost výroby technického sněhu, odběry vod za účelem výroby technického sněhu,⁹ fragmentace krajiny a zásahy do biologické diverzity dotčených území a v neposlední řadě také nárůst návštěvnosti těchto území, tzv. „overtourismus“.¹⁰

⁹ Globální oteplování dopadá na české hory. V Jizerskách chtějí zasněžovat v lese – Seznam Zprávy. In: [cit. 26.02.2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-vivot-cesku-jizerska-50-se-bez-snehu-nejede-bedrichov-chysta-umele-zasněžování-v-lese-245145>

¹⁰ DODDS, Rachel a Richard BUTLER, eds. *Overtourism: issues, realities and solutions*. Berlin Boston: De Gruyter, 2019.

Obrázek 3: Zobrazení liniových prvků rekreace a ploch rekreace v roce 1960, zdroj: <https://experience.arcgis.com/experience/b948109ec019412882a4734c8303bbbc/>

Výstavba nových a rozšiřování stávajících lyžařských areálů je předmětem posuzování vlivů na životní prostředí.¹¹ Proces posuzování vlivů na životní prostředí představuje významný průřezový nástroj ochrany životního prostředí, když jeho cílem je komplexně posoudit vlivy na životní prostředí, obyvatelstvo a veřejné zdraví a na hmotný majetek a kulturní dědictví. „Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí“¹² a to ještě před tím, než je daný záměr realizován, a proto proces posuzování vlivů na životní prostředí představuje zářný příklad projevu principu prevence v platném právu.¹³ Výsledkem tohoto procesu může být rozhodnutí (správní akt) o tom, že záměr nepodléhá posouzení vlivů záměru na životní prostředí podle ustanovení § 7 odst. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „VŽP“) nebo závazné stanovisko, které je „podkladem pro vydání rozhodnutí v navazujících

¹¹ Jedná se o záměry uvedené v příloze č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, a to jednak v kategorii 114 (sjezdové tratě, lyžařské vleky, lanovky a související zařízení) nebo 116 (rekreační a sportovní areály vně sídelních oblastí na ploše od stanoveného limitu). Pro případ, že bude docházet k odlesnění pozemku pak se může jednat o záměry v kategorii 95 (odlesnění pozemku za účelem změny způsobu využívání půdy na ploše od stanoveného limitu).

¹² Ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

¹³ Srov. bod 43 odůvodnění nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 7/23 ze dne 20. 12. 2023.

řízení.¹⁴ Jako navazující řízení pro záměry výstavby či rozšiřování lyžařských areálů, pak připadají v úvahu řízení o povolení záměru podle stavebního zákona,¹⁵ řízení o povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami¹⁶ nebo řízení, v němž se vydává rozhodnutí nezbytné pro uskutečnění záměru podle ustanovení § 3 písm. g) bod 9 VŽP.¹⁷ Závazné stanovisko obsahuje „(p)odmínky pro fázi přípravy záměru, realizace (výstavby) záměru, provozu záměru, popřípadě podmínky pro fázi ukončení provozu záměru za účelem prevence, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzace negativních vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví.“¹⁸ Právě diverzita podmínek¹⁹ obsažených v závazných stanoviscích u záměrů lyžařských areálů a sjezdových tratí inspirovala autora k sepsání tohoto článku a provedení jejich základní obsahové analýzy. Tyto podmínky byly podrobeny zkoumání, a to v několika oblastech:

1. Vztah jednotlivých podmínek k typickým problémům spojených s provozem lyžařských areálů a sjezdových tratí (viz výše),
2. četnost podmínek, jejichž cílem je ochrana jednotlivých složek životního prostředí nebo ekosystémů,
3. četnost podmínek vztahujících se k fázi provozu lyžařských areálů,
4. typy navazujících řízení, ve kterých mohou být podmínky závazného stanoviska zohledněny a
5. akceptabilita podmínek obsažených v závazném stanovisku z hlediska správnosti a zákonnosti správních aktů vydávaných v navazujícím řízení.

Podmínky obsažené v závazném stanovisku představují klíčový nástroj k zajištění ochrany životního prostředí jako celku, přičemž také jejich prostřednictvím lze přispět k realizaci trvale udržitelných záměrů lyžařských areálů a sjezdových tratí.

Cílem tohoto příspěvku je interpretovat výsledky provedené obsahové analýzy podmínek obsažených ve vybraných závazných stanoviscích a hlouběji zkoumat jejich možná opodstatnění a důvody pro jejich zahrnutí. Tento článek je dílčím výstupem zkoumání autora v této oblasti, zaměřuje se např. pouze na obecné závěry

¹⁴ Ustanovení § 9a odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

¹⁵ Výstavba objektů – staveb, sloužících jako zázemí pro lyžařské areály nebo terénní úpravy jako jeden z možných nestavebních záměrů.

¹⁶ Odběry nebo akumulace povrchových vod za účelem výroby technického sněhu.

¹⁷ Např. odnětí lesních pozemků k plnění funkcí lesa nebo úřední povolení podle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách.

¹⁸ Bod I.8 Přílohy č. 6 VŽP.

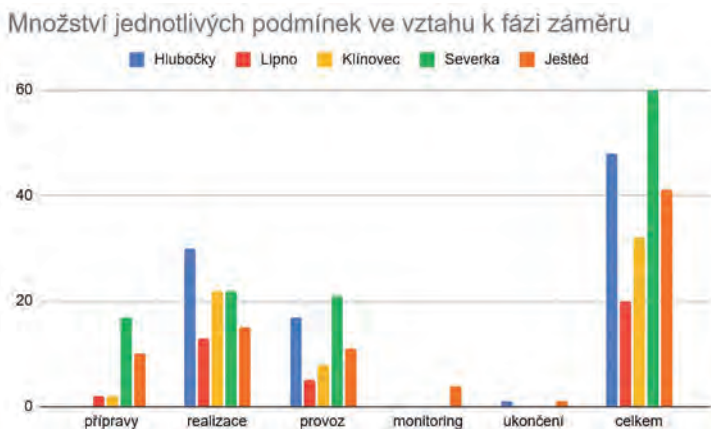
¹⁹ Přestože právní úprava operuje s pojmem podmínky, jedná se svou povahou o příkazy, tak jak je vymezuje teorie správního práva (např. HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 143. nebo PETRMICHL, Václav. *PŘÍKAZ (MODUS) VE SPRÁVNÍM AKTU A PŘESTUPKOVÁ ODPOVĚDNOST*. [online]. č. 12/2023. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgnpxa4s7gez6427gqzdm&rowIndex=0>), S vědomím výše uvedeného však bude dále v textu užíváno termínu podmínky, neboť se jedná v praxi o používaný termín a pro čtenáře by tato změna mohla být matoucí.

a některé druhy podmínek (ochrana přírody a krajiny, ochrana vod), přičemž další výsledky budou elaborovány v rámci navazujících článků.

Předmětem obsahové analýzy bylo 5 záměrů (Rozšíření a modernizace Ski areálu Hlubočky II. – vize 2025,²⁰ Modernizace skiareálu Lipno na Vltavou – SAL Loučovice,²¹ Výstavba nové lanové dráhy a prodloužení sjezdovky Ski areál Klínovec,²² Rozvoj lyžařského areálu Severka,²³ Rozšíření sjezdových tratí Ještěd podle změny ÚP č. 66²⁴).

2. Obecné závěry

Celkově bylo analyzováno 5 vybraných záměrů u nichž bylo vydáno závazné stanovisko po datu 1. 1. 2010. U jednotlivých závazných stanovisek bylo postupováno tak, že byly analyzovány všechny podmínky obsažené v závazném stanovisku a bylo určeno, ve kterém navazujícím řízení může být tato podmínka zohledněna. Toto roztrídění a analýzu samotnou prováděl autor tohoto příspěvku. V případě, že nebylo možné jednoznačně určit, ve kterém navazujícím řízení může být podmínka zohledněna, pak bylo zkoumáno odůvodnění této podmínky v příslušném závazném stanovisku, aby ji bylo možné adekvátně kategorizovat. Data byla shromažďována v xls souboru.

Obrázek 4: Graf zobrazující množství jednotlivých podmínek ve vztahu k fázi záměru (zdroj: vlastní zpracování)

²⁰ Rozšíření a modernizace Ski areálu Hlubočky II. – vize 2025. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OLK864?lang=cs

²¹ Modernizace skiareálu Lipno na Vltavou – SAL Loučovice. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_JHC931?lang=cs

²² Výstavba nové lanové dráhy a prodloužení sjezdovky Ski areál Klínovec. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_ULK571?lang=cs

²³ Rozvoj lyžařského areálu Severka. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV9126?lang=cs

²⁴ Rozšíření sjezdových tratí Ještěd podle změny ÚP č. 66. In: *Informační systém EIA* [online], s. 66 [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_LBK665?lang=cs

Přistoupíme-li k obecným závěrům, které vyplývají ze získaných dat, pak je možné uzavřít, že bylo v daných případech stanoveno o 65 % více podmínek pro fázi realizace, resp. příprav záměru než pro samotný provoz. Realizace záměru představuje vážná rizika, a to zejména s ohledem na to, že dochází k zásahům do lesních porostů, terénním úpravám a přeskupování půdního krytu, výstavbě nových objektů a pohybu těžké techniky ve vymezeném prostoru. Je tedy potřeba stanovit podmínky pro navazující řízení, tak aby v souladu s principem prevence byly minimalizovány zásahy do životního prostředí v dané lokalitě při realizaci. Je třeba podotknout, že možností ovlivnit fázi realizace záměru prostřednictvím vrchnostenské veřejné správy, která rozhoduje o povolení záměru, je mnohem více než pro fázi provozu a taktéž je možné flexibilněji zakročit proti ohrožujícímu nebo poškozujícímu jednání. Současně k podmínkám, která jsou obsažena v závazném stanovisku k posouzení vlivů na životní prostředí přistupují další podmínky obsažené ve zvláštních zákonech a to např. požadavky na materiálové využití či estetická řešení v rozhodnutí o povolení záměru podle zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „StavZ“). Oproti tomu možnosti ovlivnit pozdější fázi – fázi provozu, je komplikovanější, a to i přesto, že fáze provozu je mnohonásobně delší ve srovnání s fází realizace a při nejmenším pro životní prostředí stejně ohrožující. Je tomu zejména z toho důvodu, že právě při provozu dochází k zatížení území návštěvníky lyžařského areálu, souvisejícími činnostmi,²⁵ ale i provozem zařízení sloužících k provozu lyžařských areálů.²⁶ Je tedy do jisté míry překvapivým závěrem, že orgány státní správy na úseku posuzování vlivů na životní prostředí nevyužívají možnost ovlivnit provoz lyžařského areálu za účelem ochrany veřejného zájmu na ochraně životního prostředí prostřednictvím jimi vydávaného závazného stanoviska. Toto však může být dáno tím, že v právním řádu České republiky chybí odpovídající navazující řízení ve smyslu zákona VŽP do jejichž rozhodnutí by mohly být zahrnuty podmínky závazného stanoviska, jak bude rozvedeno dále v textu.

3. Podmínky v ochraně přírody a krajiny

Podmínky zaměřené na ochranu přírody a krajiny patří mezi nejfrekventovanější druhy podmínek.²⁷ Ochrana přírody a krajiny patří mezi nejkomplexnější činnosti z hlediska množství předmětů ochrany, a proto je tento výsledek zcela pochopitelný, logický a akceptovatelný. V systematice oboru práva životního prostředí je etablováno členění na ochranu druhovou a území a dále pak na ochranu obecnou a zvláštní.²⁸ Pokud jde o členění jednotlivých podmínek v této kategorii, pak dominují podmínky cílící na ochranu druhovou, když těch je řádově o 43 % více

²⁵ Např. autobusová doprava a ubytovací služby.

²⁶ Např. provoz zasněžovacích systémů nebo úprava sjezdových tratí.

²⁷ Průměrně je v závazném stanovisku stanoveno 12 podmínek. Podmínky cílené na ochranu přírody a krajiny byly obsaženy u všech záměrů.

²⁸ STEJSKAL, V. in Damohorský M. a kol. *Právo životního prostředí*. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2007, s. 346.

než podmínek zabývajících se ochranou územní. Podmínky se zaměřují zpravidla na ochranu druhů zvláště chráněných živočichů vyskytujících se v daných lokalitách, tj. živočichů, jejichž výskyt je v dané lokalitě sledován dlouhodobě a informace o jejich výskytu je evidována v nálezové databázi ochrany přírody, která je součástí Informačního systému ochrany přírody vedeného podle § 72d zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“). Pravidelnou podmínkou, která je projevem principu předběžné opatrnosti, bývá stanovení povinnosti provést biologický průzkum dané lokality, aby se zabránilo nežádoucím zásahům do zvláště chráněných druhů případně do jejich přirozených stanovišť. Nezřídka kdy je v závazném stanovisku obsažena podmínka pro oznamovatele požádat o výjimku ze zákazu (např. zásahy do biotopů) u zvláště chráněných druhů podle ustanovení § 56 ZOPK. Tento typ podmínek teorie správního práva označuje za tzv. nepravé příkazy, které „mají vlastně jen informační hodnotu, obsah správního aktu ve skutečnosti nikterak neovlivňují.“²⁹ Obdobně jsou stanovovány podmínky, které ukládají oznamovateli zahájit řízení o odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu podle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu nebo povolení k mimořádné těžbě podle zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon (dále jen „LesZ“). Zákonná povinnost provozovatele lyžařského areálu totiž bude existovat bez ohledu na existenci této podmínky v závazném stanovisku a jejich zahrnutí mezi podmínky závazného stanoviska je tedy nadbytečné.³⁰

Snahou provozovatelů lyžařských areálů je využít dobré sněhové podmínky v co možná největší míře, a proto na svahy instalují umělé osvětlovací systémy, aby umožnili provoz lyžařského areálu i ve večerních hodinách. Dochází tak k intenzifikaci provozu lyžařského areálu s potencionálně rušivými vlivy zejména na živočišstvo a krajinný ráz. Vliv světelného osvětlování popsal Jiří Flousek ve svém přehledovém článku, ve kterém komplexně popisuje vlivy lyžařských areálů a kde současně uvádí, že: „(s)větlo je jedním ze zásadních činitelů, které ovlivňují chování živočichů, řídí jejich denní a roční rytmy. Působí-li však na prostředí a jeho obyvatele v nadměrné míře, přináší pro živočichy (vč. člověka) řadu problémů – změny v jejich chování či rozmnožování, ztrátu orientace, zdravotní komplikace apod.“³¹ Český právní řád již neobsahuje přímý nástroj regulace světelného znečištění, tak jako tomu bylo v případě „starého“ zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, který ve znění účinném od 1. 6. 2002 do 2. 3. 2004 stanovil jako jeden z cílů dané právní úpravy v ustanovení § 1 odst. 1 písm. d), že „(t)ento zákon v souladu s právem Evropských společenství stanoví opatření ke snižování světelného znečištění ovzduší.“ Světelné znečištění se tak nyní reguluje zejména prostřednictvím stavebnětech-

²⁹ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo*, s. 143.

³⁰ K tomu blíže rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25.1.2000 sp. zn. 5 A 1/99-16.

³¹ FLOUSEK, Jiří. Vliv lyžování na horskou přírodu: shrnutí současných poznatků a stav v Krkonoších. *Opera Corcontica*. 2016, roč. 2016, č. 53.

nických norem³² a na území národních parků skrze zákazy obsažené v základních ochranných podmínkách např. v ustanovení § 16 odst. 1 písm. j) ZOPK.³³ U záměrů podléhajících posuzování vlivů na životní prostředí je významným nástrojem k regulaci světelného znečištění právě tento proces. Ministerstvo životního prostředí ve svém metodickém pokynu k předcházení a snižování světelného znečištění³⁴ uvádí, že „(v) této souvislosti je vhodné, aby záměry ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., které by mohly přispívat ke světelnému znečištění (jsou-li rozpracovány v takové úrovni podrobnosti), byly předkládány v souladu s požadavky české technické normy ČSN 36 0459 Omezování nežádoucích účinků venkovního osvětlení.“³⁵ Závazná stanoviska 80 % záměrů (tj. 4 z 5 záměrů) obsahují podmínky regulující podmínky osvětlování lyžařských areálů, nicméně všechny tyto záměry byly realizovány před tím, než byla zpracována výše uvedená technická norma a metodický pokyn Ministerstva životního prostředí a proto není možné zkoumat, jak a zda správní praxe respektuje metodický pokyn ústředního správního úřadu.

Návštěvníci a uživatelé lyžařského areálu představují jednu z významných hrozeb pro celkový stav životního prostředí v dané lokalitě. Overturismus a tlaky na zvyšování kapacity v lyžařských areálech s cílem zvýšit ekonomickou rentabilitu, často vedou k dosažení limitů zatížení daného území. Provozovatelé lyžařských areálů zpravidla až se zpožděním reagují na poškození životního prostředí, a proto je vhodné, aby i tento faktor byl zvažován při zpracování dokumentace podle § 8 VŽP, posudku podle § 9 VŽP a následném stanovení podmínek závazného stanoviska podle § 9a VŽP. Otázkou však zůstává, do kterého finálního správního aktu budou tyto podmínky promítnuty, zvláště pokud se jedná o záměry nacházející se mimo zvláště chráněná území anebo u záměrů, které nevyžadují povolení podle StavZ. Za obdobné dilemma lze označit i vynutitelnost a kontrolu dodržování těchto podmínek. Podle ustanovení § 193 odst. 1 StavZ platí, že: „(s)tavební úřad posuzuje, zda je záměr v souladu s a) územně plánovací dokumentací a vymezením zastavěného území, b) cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území a s požadavky na ochranu kulturně historických, architektonických a urbanistických hodnot v území, nemá-li obec vydán územní plán, c) požadavky tohoto zákona a jeho

³² Česká technická norma (ČSN 36 0459) „Omezování nežádoucích účinků venkovního osvětlení“. ČSN 36 0459 | ČSN online. In: [cit. 27.12.2023]. Dostupné z: <https://csnonline.agentura-cas.cz/Detailnormy.aspx?k=516634>

³³ Za pozornost a hodný sledování stojí úkol č. 14 Ministerstva životního prostředí v rámci Meziresortní pracovní skupiny pro řešení problematiky světelného znečištění: „Na základě výsledků výzkumného projektu v bodě 12 prověřit možnost rozšíření § 16 písm. j) zákona č. 114/1992 Sb. z národních parků na chráněné krajinné oblasti“ REŠENÍ PROBLEMATIKY SVĚTELNÉHO ZNEČIŠTĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 2018 – 2023 [online]. MPS SZ, 2023. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/svetelne_znecistení/\\$FILE/OPSZP-Reseni_problematiky_SZ-20230714.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/svetelne_znecistení/$FILE/OPSZP-Reseni_problematiky_SZ-20230714.pdf)

³⁴ Světelné znečištění. In: Ministerstvo životního prostředí [online]. 22. 1. 2018 [cit. 27.12.2023]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/czcz/svetelne_znecistení

³⁵ Ibid.

prováděcích právních předpisů, d) požadavky jiných právních předpisů chránících dotčené veřejné zájmy, e) požadavky na veřejnou dopravní nebo technickou infrastrukturu, f) ochranou práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení, které hodnotí a poměruje ve vzájemných souvislostech.“ Je tedy nezbytné, aby kapacita a vhodnost území pro záměry lyžařských areálů byla důsledně zhodnocena již v rámci zpracování územně plánovací dokumentace, když možnost odchýlení se od předchozích závazných stanovisek je při důsledném následování zásady kontinuity závazných stanovisek³⁶ vyjádřené v ustanovení § 2 odst. 3 StavZ velmi komplikovaná. V souvislosti s otázkou navazujících řízení podle VŽP a možnosti promítnutí podmínek do finálního rozhodnutí je proto třeba pamatovat na požadavky, které právo klade na rozhodnutí, zejména pak na jejich náležitosti obsahové a kompetenční,³⁷ které mohou být v souvislosti s podmínkami týkajícími se realizace aktivních nástrojů turistického managementu obtížně naplněné. Rozhodnutí o povolení záměru podle StavZ, včetně jeho vedlejších ustanovení příkazů (podmínek), tak musí být nejenom zákonné, ale i správné.³⁸ S výjimkou několika málo podmínek stanovených za účelem usměrnění chování návštěvníků³⁹ se dotčené správní orgány vydávající závazné stanovisko doposud těmto podmínkám „vyhýbaly“. Neměly by však zůstat mimo pozornost tohoto příspěvku právě podmínky, které lze považovat za hraniční z výše uvedených důvodů (správnost, zákonnost). V závazném stanovisku pro záměr Severka⁴⁰ je například obsažena podmínka pro provoz záměru č. 44, která stanoví, že: „(v)leky a lanovku uvádět do provozu vždy jen při současném provozu skibusů.“ Závazné stanovisko pro záměr Ještěd⁴¹ zase obsahuje podmínku III.9,⁴² která stanoví, že: „(v) provozním řádu areálu bude uveden způsob oddělení části trati Odjezd (Beranova cesta), pro pěší od části pro lyžaře. Šířka cesty pro pěší v zimě by měla být minimálně taková, aby se alespoň pohodlně minuly např. osoby na vozíku, popř. široké kočárky (pro dvojčata) apod. Součástí bude specifikace způsobu údržby cesty pro pěší a v jakém stavu bude cesta udržována, např. zda nebude uměle zasněžena apod.“ Nepochybují o rozumnosti obou výše uvedených podmínek z hlediska cíle (tj. regulace chování návštěvníků), nicméně v případě stanovení první podmínky nacházím důvody pro její nezákonnost. Správní orgán uplatňuje svou nařizovací pravomoc v rozporu s principem proporcionality, a to i přesto, že žádoucího cíle (tj. omezení návštěvnosti areálu osobní automobilovou dopravou) je možné dosáhnout i jiný-

³⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2021 sp. zn. 7 As 222/2019-45.

³⁷ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo*, s. 142.

³⁸ KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H. Beck, 2021, s. 395.

³⁹ Např. podmínky týkající se zákazu letních aktivit (kupříkladu cyklotrasy) v lyžařském areálu nebo podmínky zavazující oznamovatele k výsadbě stromů za účelem vytvoření přirozené bariéry proti nežádoucímu pohybu návštěvníků mimo sjezdové tratě.

⁴⁰ *Rozvoj lyžařského areálu Severka*.

⁴¹ *Rozšíření sjezdových tratí Ještěd podle změny ÚP č. 66*.

⁴² Pozn. v datasetu je tato podmínka obsažena pod č. 34.

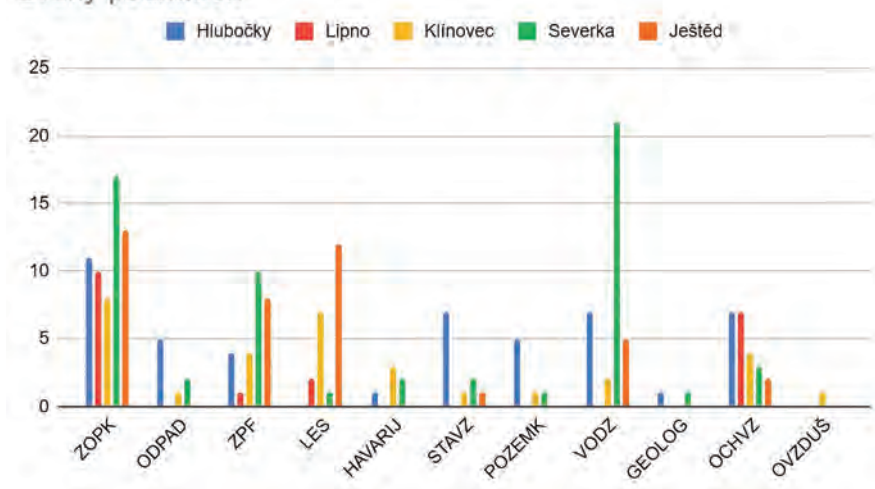
mi prostředky (např. omezení kapacity parkoviště, stanovení místní úpravy na pozemních komunikacích v blízkosti areálu) než je uložení povinnosti zajistit provoz skibusů. Domnívám se proto, že tato podmínka by v druhém kroku testu proporcionality (nezbytnost) neobstála. Druhá podmínka je problematická z hlediska formy provedení této podmínky ve fázi provozu lyžařského areálu. Podmínka zpracovat dokument (provozní řád), jehož obsahem by byla úprava pravidel chování návštěvníků, se vyskytuje v 60 % závazných stanovisek a jedná se tak proto o poměrně frekventovanou podmínku. Provozní řád lyžařského areálu, obdobně jako návštěvní řád národního parku podle ustanovení § 19 ZOPK, je abstraktně-konkrétním aktem *sui generis*. Rozdíl je, že v případě návštěvních řádů jde o správní akt vydávaný subjektem veřejné správy, kdyžto v případě provozních řádů se jedná o předpis vydávaný soukromoprávním subjektem nejčastěji provozovatelem, nájemcem či vlastníkem lyžařského areálu. Návštěvní řád národního parku není od 1. 6. 2017, kdy nabyla účinnosti novela ZOPK, vydáván ve formě opatření obecné povahy, ale jedná se o „informativní dokument pro veřejnost“, jehož obsahem má být přehledné shrnutí podmínek omezení a výčet zakázaných či omezených turistických a rekreačních činností.⁴³ Pro provozní řády obsahující pravidla chování návštěvníků je možné převzít charakteristiku návštěvních řádů ve znění ZOPK před 1. 6. 2017 vyloženou v bodu 17 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012 sp. zn. 8 Ao 3/2011-169, kde se uvádí, že je tento dokument chápán jako: „základní abstraktně-konkrétní akt, který ve vztahu ke konkrétnímu území (území konkrétního národního parku) stanovuje pravidla chování neurčitěmu okruhu osob (osob, jež se zdržují na území národního parku či vyvíjejí nějakou ve vztahu k národnímu parku relevantní aktivitu). Návštěvní řád je do značné míry „univerzálním“ aktem v tom smyslu, že má a může stanovit provázaný a pokud možno ucelený komplex pravidel chování na území konkrétního národního parku s přihlédnutím k jeho specifickým přírodním, sociálním a jiným podmínkám. Je tedy konkretizací zákonných pravidel chování na území národních parků.“ Mám za to, že pro stanovení této podmínky chybí adekvátní „koncovka“ ve formě navazujícího řízení, kde by provozní řád byl schvalován. Podmínky, které stanoví povinnost předložit provozní řád ke schválení orgánu ochrany přírody, tak považuji za nezákonné. V kontextu základních povinností při obecném užívání lesů podle ustanovení § 19 odst. 1 LesZ je možné považovat provozní řád například za pokyny „vlastníka, popřípadě nájemce lesa a jeho zaměstnanců“, vydané v písemné formě.⁴⁴ Schvalování těchto provozních řádů (pokynů vlastníka) by dle mého soudu bylo nepřipustným a současně nezákonným

⁴³ KONEČNÁ, Michaela. § 19: Omezení činností v národních parcích a návštěvní řád národního parku. In: *Zákon o ochraně přírody a krajiny – Beck-online* [online], s. 19 [cit. 28.12.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrg5pwk232ge4talttmjpt-cojzgjptcmjul5ygmnmjz#>

⁴⁴ Obdobně tak jako v případě provozních řádů veřejných přístavišť. Blíže srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2021 sp. zn. 6 As 123/2021.

zásahem veřejné moci do sféry soukromoprávních vztahů, a to zejména proto, že pokyny vlastníka, ať už jsou vydávány jakoukoliv formou, nejsou schvalovány orgány státní správy lesů. „Povinnost dbát pokynů vlastníka, popřípadě nájemce lesa a jeho zaměstnanců, naopak není nijak konkretizována, a to ani pokud jde o formu pokynů, ani pokud jde o jejich obsah. Návštěvník lesa je tedy povinen respektovat pokyny osoby mající postavení vlastníka lesa a jejích zaměstnanců, ať již jsou uděleny písemně, ústně i jinou formou (například využitím gestikulace). I přes absenci bližší úpravy je zřejmé, že vlastníkovy pokyny mohou směřovat pouze k tomu, aby byl výkon práva obecného užívání lesů krátkodobě usměrněn.“⁴⁵ Je třeba také zmínit, že porušení veřejnoprávní povinnosti řídit se pokyny vlastníka, ať už byly vydány písemně jako provozní řád či nikoliv, nemá svou případnou „sankci“ v podobě skutkové podstaty přestupku. To však nevylučuje, aby návštěvníci byly postihovány v oblasti soukromoprávních vztahů.

Druhy podmínek

Obrázek 4: Druhy jednotlivých podmínek (zdroj: vlastní zpracování)

4. Podmínky v ochraně vod

Za povrchové vody se považují „vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu.“⁴⁶ Přirozeně se vyskytující sníh je tedy ze své podstaty povrchovou vodou ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon (dále jen „VodZ“). Naopak sníh technický *de iure* povrchovou vodou není. Předmětem ochrany prostřednictvím VodZ

⁴⁵ KONEČNÁ, Michaela. § 19: Omezení činností v národních parcích a návštěvní řád národního parku..

⁴⁶ Ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon.

je mimo jiné ochrana vodních poměrů „pro zachování vodních zdrojů a předejití stavu nedostatku vody a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod.“⁴⁷ Podmínky za účelem ochrany vod jsou v pořadí četnosti na druhém místě a tyto podmínky se vyskytly u 80% záměrů (tj. 4 z 5 záměrů). Jejich množství však silně osciluje, když například u záměru Severka⁴⁸ se vyskytuje celkem 21 podmínek, u ostatních záměrů se vyskytuje v průměru 4,2 podmínek.⁴⁹ To se může zdát jako relativně nízké číslo vzhledem k tomu, jak potencionálně rizikové je využívání vod pro účely technického zasněžování, jak mohou být narušeny odtokové poměry v důsledku prováděných terénních úprav a dále jak mohou být povrchové vody (tedy včetně sněhu) ohroženy v důsledku havarijních stavů při provozu lyžařského areálu.

Všechny záměry jsou do jisté míry závislé i na technickém sněhu, který je vyráběn buďto z vod akumulovaných v retenčních nádržích anebo z povrchových vod odebraných přímo z vodního toku. Navazujícím řízením ve smyslu ustanovení § 2 odst. g) VŽP tak bude řízení o povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami. Většina⁵⁰ podmínek se zaměřuje na ochranu před narušením retenčních schopností krajiny a prevenci havarijních stavů a stavů, které by vedly k ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Přesto, že závislost na zdrojích vody za účelem technického zasněžování je obrovská, tak podmínky zaměřené na kvantitativní ochranu vod jsou velmi skoupé. Na druhou stranu tyto výsledky lze také interpretovat v tom smyslu, že u všech záměrů již dochází k nakládání s vodami za účelem výroby technického sněhu a nebyly tak předmětem posuzování při rozšíření či změně záměru. V praxi však nejsou ojedinělé ani záměry, které se týkají výhradně zasněžovacích systémů.⁵¹

V případě budování retenčních či přehradních nádrží se jedná zcela jistě o významný zásah do krajiny, resp. do významných krajinných prvků,⁵² a zároveň přehrazením vodního toku zejména v horských oblastech mohou být nejenom narušeny hydrologické poměry vodního toku, ale také jeho ekologická stabilita. Z ekonomického pohledu jde o náročnou finanční investici, kterou si mohou dovolit pouze některá lyžařská střediska. Naopak za výhodu těchto nádrží lze považovat jejich schopnost zadržet vodu v krajině a možnost opakovaně využít tuto vodu k zasněžování. Platí, že i akumulace povrchové vody v retenčních nádržích a její následný odběr z těchto vodních děl,⁵³ ač je jejich vlastníkem například provozovatel lyžař-

⁴⁷ Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon.

⁴⁸ Rozvoj lyžařského areálu Severka.

⁴⁹ Průměrný celkový počet všech podmínek je 40.

⁵⁰ Ke stanovení tohoto druhu podmínek došlo v případě všech záměrů, které obsahovaly podmínky z oblasti ochrany vod.

⁵¹ Sjezdová trať F, zasněžování – Dolní Morava. In: Informační systém EIA [online] [cit. 29.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_PAK906?lang=cs

⁵² Ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) ZOPK.

⁵³ Ustanovení § 55 odst. 1 VodZ.

ského areálu, bude podléhat povolení k nakládání s vodami podle VodZ. Závazná stanoviska, která by obsahovala podmínky pro odběr povrchových vod, jsou však výjimečné, a to i přesto, že k odběru povrchových vod dochází u všech záměrů, a to buďto přímo z vodních toků nebo právě z retenčních nádrží. Pouze závazné stanovisko pro záměr Severka obsahuje podmínky odběru povrchových vod.⁵⁴

V navazujícím řízení podle VodZ, ve kterém se rozhoduje o povolení k odběru povrchových vod, může vodoprávní úřad stanovit podmínky vázané k povolení odběru povrchových vod, přičemž tyto podmínky můžeme rozdělit do dvou skupin. Do první skupiny podmínek můžeme řadit podmínky, které zákon blíže nespecifikuje, resp. nepředpokládá, jejich pravidelný výskyt. V praxi odběrů pro technické zasněžování se jedná například o maximální možný odběr vody v daném čase (maximální odběr za sekundu nebo určení měsíců, resp. období, ve kterém je možné vodu odebírat). Do druhé skupiny podmínek lze řadit podmínky, jejichž stanovení sám (vodní) zákon předpokládá. Jedná se zejména o dobu, na kterou je povolení vydáváno⁵⁵ a stanovení minimálního zůstatkového průtoku podle ustanovení § 36 VodZ.⁵⁶ V kontextu turbulentních změn vodních poměrů ve vodních tocích by měly vodoprávní úřady stanovovat délku tohoto povolení, tak aby je bylo možné periodicky přezkoumávat a vyhodnocovat na základě aktuálních hydrologických dat. Správní praxe je v tomto směru značně rozkolísaná, když vodoprávní úřady zpravidla vydávají povolení na dobu 10 let, ale nejsou výjimkou ani povolení, jejichž platnost je omezena dobou existence zasněžovacích systémů.⁵⁷ Tuto správní praxi je třeba korigovat (například i prostřednictvím podmínek závazného stanoviska k posouzení vlivů na životní prostředí) a určit tak maximální dobu, na kterou může být povolení k nakládání s vodami pro účely odběru určeného k technickému zasněžování vydáno. Nejde totiž o uspokojování potřeb a zájmů, které by byly obhajitelné i v případě negativního vlivu na vodu jako jednu ze složek životního prostředí (např. odběr vody pro zalévání záhonů nebo užitkovou vodu pro zvířata), ale o zajiš-

⁵⁴ Rozvoj lyžařského areálu Severka.

⁵⁵ Ustanovení § 9 odst. 1 VodZ.

⁵⁶ Ustanovení § 36 odst. 2 VodZ.

⁵⁷ Pro dokreslení situace uvádím příklad povolení k odběru povrchových vod pro lyžařský areál Klínovec, když pro účely technického zasněžování jsou odebírány povrchové vody z více odběrových míst, přičemž místně příslušný vodoprávní úřad (Městský úřad Ostrov, odbor životního prostředí) stanovil dobu platnosti povolení k nakládání s vodami rozdílně (srov. rozhodnutí ze dne 30. 7. 2014 sp. zn. ŽP/21796/14 Je, které stanovuje dobu platnosti povolení na 10 let a rozhodnutí stejného vodoprávního úřadu ze dne 7. 2. 2022 sp. zn. ŽP/72216/2021 Je., u kterého je platnost rozhodnutí omezena dobou existence zasněžovacího systému). Pakliže by v tomto případě bylo vydáno závazné stanovisko k posouzení vlivů na životní prostředí, které by podmínky pro odběr povrchových vod zahrnovalo, pak by k této dysbalanci, dle mého soudu, nemohlo dojít. Dalším rozhodnutím, které je vydáno na velmi dlouhou dobu, je rozhodnutí Městského úřadu Klatovy jako příslušného vodoprávního úřadu ze dne 8. 6. 2020 ve věci povolení k odběru povrchových vod (sp. zn. ZN/ŽP/2200/19) pro Ski Areál Samoty v Železná Rudě, které bylo vydané na dobu 20 let.

tění možnosti realizace volnočasové aktivity – sportu obyvatelstva⁵⁸ a druhotně také k maximalizaci ekonomického prospěchu provozovatelů lyžařských areálů. Orgány vydávající závazné stanovisko, respektive vodoprávní úřady, musí proto mít na zřeteli nejenom právní a ekonomickou jistotu, kterou žadatel o povolení k nakládání s vodami očekává, ale také změny, které na vodním toku nastávají v důsledku klimatické změny, sucha a jiných faktorů. Podmínky stanovené v závazném stanovisku k posouzení vlivů na životní prostředí představují účinný prostředek pro řešení tohoto dílčího a částečně problematického aspektu spojeného s provozem lyžařských areálů.

Zajímavá je také správní praxe při stanovování minimálního zůstatkového průtoku. VodZ v ustanovení § 36 odst. 3 předpokládá, že vláda nařízením stanoví „*způsob a kritéria stanovení minimálního zůstatkového průtoku*.“ To se však od účinnosti⁵⁹ novelizace ustanovení § 36 VodZ dosud nestalo. Vodoprávní úřady tak zpravidla při stanovení minimálního zůstatkového průtoku vycházejí z Metodického pokynu Ministerstva životního prostředí vypracovaného v roce 1998.⁶⁰ Od roku 1998 však stav poznání v oblasti hydrologie vodních toků značně pokročil, zvláště vezmeme-li v úvahu precizní práci Českého hydrometeorologického ústavu při práci s hydrologickými daty. Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i., vypracoval podkladový návrh nařízení vlády pro stanovení minimálního zůstatkového průtoku podle ustanovení § 36 odst. 3 VodZ.⁶¹ Tento komplexní návrh nebere již v úvahu pouze směrné hodnoty Q_{355d} , tak jak tomu bylo v případě Metodického pokynu z roku 1998, ale dělí Českou republiku do oblasti povodí v souladu s principem regionality povodí. Stanovení minimálního zůstatkového průtoku je tak podle tohoto návrhu variabilnější a odvíjí se od místa odběru, ročního období a jiných konstant, čímž se zohledňují místní specifika. Současně byla stejným vědeckým pracovištěm vypracována Metodika řešení odběrů vody pro technické zasněžování,⁶² přičemž „*cílem této metodiky je navrhnout možný postup řešení problematiky odběru vody pro technické zasněžování, tak aby byly omezeny negativní dopady odběrů vody na vodní tok a zároveň byly vytvořeny podmínky pro možnost provozu lyžařských areálů i v období, kdy v toku neprotéká dostatečné množství vody a není možné re-*

⁵⁸ BRABEC, Václav. *Kolize veřejných a soukromých zájmů při výkonu sportovních činností ve zvláště chráněných územích* [online]. Bratislava: Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023. Dostupné z: https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/BPF/2023/BPF_2023_environmentalne_pravo.pdf

⁵⁹ Tj. od 1.8.2010.

⁶⁰ Věstník 5/98 – Metodický pokyn odboru ochrany vod MŽP ke stanovení hodnot minimálních zůstatkových průtoků ve vodních tocích. In: [cit. 29.12.2023]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/B978B5BAEDF46C0C1256FC8003F1EB8/\\$file/metod.html](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/B978B5BAEDF46C0C1256FC8003F1EB8/$file/metod.html)

⁶¹ BALVÍN, P. a VIZINA, A. Stanovení hodnot minimálních zůstatkových průtoků v podmínkách ČR. Vodohospodářské technicko-ekonomické informace, 2018, roč. 60, č. 2, str. 8–13. ISSN 0322-8916.

⁶² TREML, Pavel. *Metodika řešení odběrů vody pro technické zasněžování* [online]. Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i. Dostupné z: https://www.vuv.cz/wp-content/uploads/2021/09/Metodika_reseni_odberu_vody_pro_technicke_zasnezovani.pdf

alizovat odběry vody přímo z vodních toků.“ Na precizním stanovení minimálního zůstatkového průtoku je eminentní zájem, aby tak nedocházelo například k vymrzení vodních toků a s tím spojeným narušením ekologické stability daného vodního toku v případě nadměrného odběru povrchových vod. V případě odběrů pro technické zasněžování je jejich specifikem nárazovost, která je způsobena potřebou odebírat vody ve chvíli, kdy panují vhodné meteorologické podmínky. Jedním z hlavních argumentů provozovatelů lyžařských areálů pro umožnění odběrů pro účely zasněžování je právě tato nárazovost, když proklamují, že vody neodebírají celoročně, ale pouze v určitém čase. Tyto argumenty jsou však dvousečné, když tato nárazovost může způsobit nedozírné následky na vodním toku zvláště v době, kdy je vody ve vodním toku pomálu, ale meteorologické podmínky pro technické zasněžování jsou ideální. *„V zimní sezoně existují dvě kritická období (začátek zimy a období mrznutí), v nichž se mohou potenciálně častěji vyskytnout nízké průtoky, a s ohledem na jejich výskyt není žádoucí, aby probíhaly odběry vody.“*⁶³ Je tedy vhodné, aby správní orgány vydávající závazné stanovisko k posouzení vlivů na životní prostředí vždy individuálně posuzovaly vhodnost daného vodního toku pro odběry povrchových vod a při stanovování podmínek vycházely z aktuálních podkladů, a v důsledku toho „zavázaly“ vodoprávní úřady k dlouhodobě udržitelným rozhodnutím v této oblasti.

5. Závěr

Podmínky – mody v závazném stanovisku jsou funkčním nástrojem, který v souladu se zásadami prevence, předběžné opatrnosti, trvale udržitelného rozvoje a komplexní a integrované ochrany životního prostředí, chrání životní prostředí v navazujících fázích, a to jak při realizaci záměrů výstavby a rozvoje lyžařských areálů, tak při jejich následném provozu. Variabilita podmínek však závisí na mnoha faktorech, které jsou odvislé od dané lokality, míry zapojení veřejnosti a erudice zpracovatele dokumentace a posudku a správního orgánu vydávajícího závazné stanovisko. Naplnění podmínek je předmětem navazujících řízení ve smyslu zákona VŽP a těchto řízení může být více typů. Záměry lyžařských areálů nejsou předmětem jednoho povolení řízení, jehož výsledkem by byl jeden správní akt, tak jako tomu je například u provozů podléhajících integrovanému povolení podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, do kterého by mohli být komplexně zahrnuty podmínky stanovené v závazném stanovisku k posouzení vlivů na životní prostředí. Mnoho z těchto podmínek proto nemá adekvátní „místo“ v navazujících řízeních a podmínky vyplývající ze závazného stanoviska tak nemohou dosahovat svého cíle.

Obsahová analýza objevila zajímavá zjištění týkající se dysbalance v množství podmínek stanovených pro jednotlivé fáze záměru. Přestože fáze provozu předsta-

⁶³ TREML, Pavel. Dopad technického zasněžování na toky v Krkonoších. VODOHOSPODÁŘSKÉ TECHNICKO-EKONOMICKÉ INFORMACE. Praha, 2019, 61(4), 20–30. ISSN 0322-8916. s. 28.

vuje z hlediska délky trvání nejdelší fázi, pak tomu neodpovídá množství stanovených podmínek. Důvodem může být například neexistence komplexního povoloovacího režimu pro lyžařské areály. Při posuzování budoucích záměrů by tak mělo být zahrnováno více podmínek pro fázi provozu, když tato fáze představuje vážné riziko ohrožení pro životní prostředí v dané lokalitě.

Mnoho podmínek stanovených v závazném stanovisku představuje tzv. nepravé příkazy, které sice mohou uspokojit veřejné mínění, ale jejich zahrnutí lze považovat za nadbytečné. Dalším problémem je zákonnost a věcná správnost některých podmínek, když tyto podmínky nemohou být zahrnuty do finálních správních aktů vzhledem k neexistenci opory v zákoně pro jejich stanovení. Proporcionalita řešení některých podmínek je také relevantní otázkou, na kterou by se správní orgány měly v budoucnu zaměřit ve své správní praxi.

Seznam použité literatury

BRABEC, Václav. *Kolize veřejných a soukromých zájmů při výkonu sportovních činností ve zvláště chráněných územích* [online]. Bratislava: Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023. ISBN 978-80-7160-702-1. Dostupné z: https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/BPF/2023/BPF_2023_environmentalne_pravo.pdf

DAMOHORSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-498-1.

DODDS, Rachel a Richard BUTLER, eds. *Overtourism: issues, realities and solutions*. Berlin Boston: De Gruyter, 2019. De Gruyter studies in tourism volume 1. ISBN 978-3-11-060736-9.

FLOUSEK, Jiří. Vliv lyžování na horskou přírodu: shrnutí současných poznatků a stav v Krkonoších. *Opera Corcontica*. 2016, roč. 2016, č. 53, s. 15–60. ISSN 0139-925X.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-624-1.

KONEČNÁ, Michaela. § 19: Omezení činností v národních parcích a návštěvní řád národního parku. In: *Zákon o ochraně přírody a krajiny – Beck-online* [online] [cit. 28.12.2023]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptemrbg5pwk232ge4talmtmjptcojzgjptcmjul5ygmjz#>

KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-820-7.

MAREK, Michal V., ed. *Klimatická změna: příčiny, dopady a adaptace = Climate change – causes, impacts and adaptations*. 1. vyd. Praha: Academia, 2022. ISBN 978-80-200-3362-8.

MORAVANSKÝ, Matěj. *Půlstoletí vynalézání hor (1960–2010)*. 2023, diplomová práce, Univerzita Karlova.

PETRMICHL, Václav. PŘÍKAZ (MODUS) VE SPRÁVNÍM AKTU A PŘESTUPKOVÁ ODPOVĚDNOST. [online]. č. 12/2023. ISSN 1210-6410. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgn-pxa4s7gez6427gqzdm&rowIndex=0>

TREML, Pavel. *Metodika řešení odběrů vody pro technické zasněžování* [online]. Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i., . Dostupné z: https://www.vuv.cz/wp-content/uploads/2021/09/Metodika_reseni_odberu_vody_pro_technicke_zasnezovani.pdf

NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA. Tisková zpráva: Výzkum míry popularity sportu v ČR. In: *Národní sportovní agentura* [online]. 12. 1. 2021 [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: <https://nsa.gov.cz/vysledky-vyzkumu-miry-popularity-sportu-v-ceske-republice-2020/>

ČSN 36 0459 | ČSN online. In: [cit. 27.12.2023]. Dostupné z: <https://csnonline.agentura-cas.cz/Detailnormy.aspx?k=516634>

Globální oteplování dopadá na české hory. V Jizerkách chtějí zasněžovat v lese – Seznam Zprávy. In: [cit. 26.02.2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-jizerska-50-se-bez-snehu-nejede-bedrichov-chysta-umele-zasnezovani-v-lese-245145>

Modernizace skiareálu Lipno na Vltavou – SAL Loučovice. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_JHC931?lang=cs

monitoringkrajiny.cz – Monitoring krajiny [online] [cit. 27.12.2023]. Dostupné z: <https://www.monitoringkrajiny.cz/>

„Nejhorší sezona v historii.“ Skiareály kvůli vytátým místům zkracovaly sjezdovky, jiné už ukončily provoz. In: *iROZHLAS* [online]. 25. 2. 2024 [cit. 26.02.2024]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nejhorsi-sezona-v-historii-skiarealy-kvuli-vytatym-mistum-zkracovaly-sjezdovky_2402251958_mst

Rozšíření a modernizace Ski areálu Hlubočky II. – vize 2025. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OLK864?lang=cs

Rozšíření sjezdových tratí Ještěd podle změny ÚP č. 66. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_LBK665?lang=cs

Rozvoj lyžařského areálu Severka. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV9126?lang=cs

ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY SVĚTELNÉHO ZNEČIŠTĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 2018 – 2023 [online]. MPS SZ, 2023. Dostupné z: <https://www.mzp.>

cz/C1257458002F0DC7/cz/svetelne_znecistení/\$FILE/OPSZP-Resení_problematiky_SZ-20230714.pdf

Sjezdová trať F, zasněžování – Dolní Morava. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 29.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_PAK906?lang=cs

Světelné znečištění. In: *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 22. 1. 2018 [cit. 27.12.2023]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/svetelne_znecistení

Věstník 5/98 – Metodický pokyn odboru ochrany vod MŽP ke stanovení hodnot minimálních zůstatkových průtoků ve vodních tocích. In: [cit. 29.12.2023]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/BB978B5BAEDF46C0C1256FC8003F1EB8/\\$file/metod.html](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/BB978B5BAEDF46C0C1256FC8003F1EB8/$file/metod.html)

Výstavba nové lanové dráhy a prodloužení sjezdovky Ski areál Klínovec. In: *Informační systém EIA* [online] [cit. 23.12.2023]. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_ULK571?lang=cs

O autorovi:

Mgr. Václav Brabec, MPA, je interním doktorandem katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

ORDERS (MODES) IN THE BINDING EIA OPINION FOR DOWNHILL SKI RUNS AND SKI RESORTS

Abstract

The conditions contained in the binding opinion are a key tool for ensuring the protection of the environment as a whole, and they can also contribute to the implementation of sustainable plans for ski resorts and downhill slopes.

The aim of this paper is to interpret the results of a content analysis of the conditions contained in selected binding opinions and to examine in greater depth their possible justifications and reasons for their inclusion.

Keywords: binding opinion, nature and landscape protection, water protection, ski resorts, artificial snowmaking